

De wet

Voor de aanleg van een nieuwe poel is een stedenbouwkundige vergunning nodig. Je kan dit aanvragen bij de dienst stedenbouw van je gemeente. De procedure duurt 2 à 3 maanden. Het **Landschapsloket** van het **Regionaal Landschap Haspengouw en Voeren** kan jou begeleiden bij de aanvraag. Het herstel of het ruimen van een bestaande poel mag zonder vergunning worden uitgevoerd.

Kleine landschapselementen

Andere uitgaven uit de reeks 'Kleine landschapselementen':

Hoogstamfruitbomen
Houtkanten en graften
Heggen en hagen
Loof- en knotbomen

Poelen

Subsidies

De meeste gemeenten in onze streek geven een subsidie voor de aanleg en het onderhoud van poelen. Informeer hiernaar bij het **Landschapsloket** van het **Regionaal Landschap Haspengouw en Voeren** of bij de milieudienst van je gemeente.

Landbouwers kunnen een beheerovereenkomst afsluiten met de **Vlaamse Landmaatschappij (VLM)** voor de aanleg en het onderhoud van poelen. De VLM voorziet per regio een bedrijfsplanner die je hierover zal informeren.

Nuttige links

www.rlh.be
www.beheerovereenkomsten.be
www.hylawerkgroep.be

Meer info

Regionaal Landschap
Haspengouw en Voeren vzw
Landschapsloket

Daaleinestraat 2
3720 Kortesseem
T 011-31 38 98
landschapsloket@rlh.be • www.rlh.be

© Foto's: RLH, Benny Odeur, François Van Bauwel

HET EUROPEES LANDBOUWFONDS
VOOR PLATTELANDSONTWIKKELING:
EUROPA INVESTEERT IN ZIJN PLATTELAND

Poelen

Een poel is een stilstaand water, meestal op een lager gelegen plaats in het landschap. In het ideale geval bevat ze op een natuurlijke manier het hele jaar door water. Dit kan zowel via grond- als regenwater. Oorspronkelijk werd een poel vooral aangelegd als drinkplaats voor het vee. Nu gebeurt de aanleg en het herstel van poelen meestal met het oog op het verhogen van de natuurwaarden. En hoewel poelen bruisen van het leven, zoeken veel mensen ze op om er tot rust te komen. Hoe je een dergelijk natuurplekje kan bekomen, lees je in deze brochure.

Natuurwaarde

Een poel brengt heel wat leven in je omgeving. De rijke watervegetatie die zich erin ontwikkelt, zorgt op haar beurt voor een gevarieerde dierenwereld. Waterplanten leveren voedsel en zuurstof en scheppen schuilplaatsen. Het is verrassend te zien hoe snel deze organismen zonder hulp van de mens in een nieuwe poel verschijnen!

Wat kan je zoal in en rond de poel vinden:

- drijvende of ondergedoken planten: waterlelie, waterranonkel, hoornblad, fonteinkruid, ...
- oeverplanten: gele lis, waterweegbree, riet, pitrus, ...
- ongewervelde dieren: zeer kleine zoals mosdiertjes en watervlooien, grotere zoals muggen, waterjuffers, libellen en watertorren
- amfibieën: kikkers, padden en salamanders
- vogels zoals eenden, waterhoentjes en ijsvogels

Aanleg

Geschikte locatie:

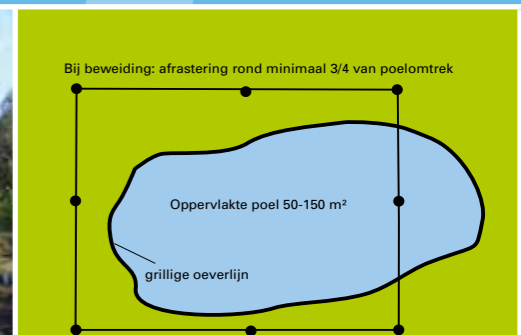
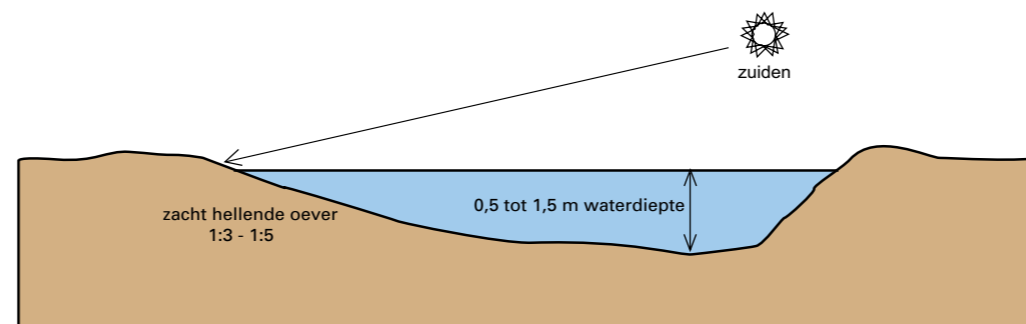
- Een vochtige, zonnige plek met natuurlijke toevoer van zuiver bron-, grond- of regenwater biedt de beste garantie op een succesvolle poel.
- Voldoende zon- en vorstvrije plekken in de buurt (holtes in dood hout, plekken onder stenen of takkenhopen), ruigtes, struwelen en hagen vergroten de overlevingskansen voor de amfibieën uit de poel.

Periode:

- De aanleg gebeurt het best wanneer het grondwater het laagst staat (augustus – september).

Ideale afmetingen en vorm:

- Zet de lengte en breedte uit tot 50 à 150 m² oppervlakte.
- Voorzie het diepste punt 1,5 tot 2 meter diep (de poel zou het hele jaar minstens 0,5 m water moeten houden), tenzij je minder diep een ondoordringbare laag hebt.
- Maak de noordelijke oever zacht hellend (1:3 – 1:5), de zuidelijke helling mag steiler zijn om meer variatie te krijgen.
- Een golvende oeverlijn en afwisseling in diepte creëert meer variatie en bijgevolg meer kansen voor verschillende dieren en planten.
- Dieren en planten zullen vanzelf in de poel verschijnen, die moet je er zeker niet inbrengen.

Onderhoud

Een goed beheer en regelmatig onderhoud is nodig, anders slijt of groeit de poel dicht.

Periode:

- Eind augustus tot oktober. De jonge amfibieën hebben dan de poel verlaten, in de poel overwinterende dieren zijn nog niet gearriveerd. Spreid het werk bij voorkeur over 2 jaar, zeker bij een grotere poel.

Werkwijze:

- Verwijder het teveel aan waterplanten (hoogstens 50% van het wateroppervlak mag bedekt zijn met waterplanten). Verwijder zeker overwoekerende exotische waterplanten.
- Verwijder het slib in de poel om de 5 jaar. Bagger bij voorkeur met de hand of gebruik voor een grote poel een graafmachine.
- Deponeer slib en planten tijdelijk op de oever zodat dieren die mee opgescheept werden weer makkelijk terug in de poel kunnen kruipen.
- Voorkom beschadiging door beplanting nabij de poel regelmatig te snoeien.

Gebruik geen bestrijdingsmiddelen in en nabij de poel.

Voorkom insijpeling van meststoffen in de poel, dit zorgt immers voor algengroei.

Voorkom vertrapping en bemesting van de oever door vee. Voorzie hiervoor een raster uit gladde draad of gaas (minstens 3/4 van de poelomtrek).